

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Når jeg har sagt, at der er rigeligt, har jeg sagt lige det stik modsatte af det, hr. Arne Melchior nu pådutter mig, nemlig at jeg ikke kan overskue det, idet der er sådan en rigelighed af det, at det ikke er til at overskue for noget som helst enkelt menneske.

Men bortset fra det – sådan som mine ikke-Copy-Dan-tvangslicensindrettede ører er indrettet til antenner – mener jeg faktisk, at vi nærmer os hinanden meget, både i fru Ingerlise Koefoeds og hr. Arne Melchiors indlæg. Det er da rigtigt, at man kan finde et citat – det var Frederik VI, der sagde det – der lyder, at fordi vi er fattige, behøver vi ikke at være dumme. Jamen det kan vi da alle sammen være enige om – hvorfor i alverden skulle vi være dumme, selv om vi er fattige? Det er jo også derfor, vi fremsætter det forslag, vi gør, som er et klogt forslag efter vor tid. Hvordan det så har været på Frederik VI's tid, er noget andet, men da var man i hvert tilfælde ikke så dum, at man lavede et kulturministerium eller andre tåbeligheder.

Så siger fru Ingerlise Koefoed, at man i Nicaragua ønsker sådan og sådan. Ja, fru Ingerlise Koefoeds åndsfrænder derovre i Nicaragua ønsker noget, og andre nicaraguanere ønsker noget andet, men hvor er det dog ligegyldigt for det danske samfund. Lad nicaraguanerne indrette deres samfund, som de vil, og lad os få lov til at indrette vores samfund, som vi vil.

Endvidere trak fru Ingerlise Koefoed dette fremragende eksempel frem med datidens grimme ælling, H. C. Andersen, som vi jo føler os meget nært tilknyttede til som nutidens danske ælling, nemlig Fremskridtspartiet. Vi føler et ganske stort åndsslægtskab med H. C. Andersen, og det er da rigtigt, at han blev behandlet dårligt. Men netop fordi han havde modgang, netop fordi han ikke havde noget Statens Kunstfond, netop fordi han ikke havde nogen fru Ingerlise Koefoed eller nogen kulturminister, blev han den mand, han blev, for det er jo netop på den måde, i modgangen, man avler store åndspræstationer; det viser kulturhistorien hele vejen igennem. Derfor: Lad os se at få gennemført dette forslag, først og fremmest i dansk kulturs velforståede interesse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om adresseløse forsendelser.

Af Birthe Hansen (SF) m.fl.
(Fremsat 13/1 88)

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kultur- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Jeg vil gerne begynde med at sige, at jeg har forståelse for dem, der gerne vil holdes fri for tryksagsforsendelser og tryksagsreklamer, men det er en sag, som bestemt er mere kompliceret, end SF's beslutningsforslag kunne antyde. Det vil jeg gerne uddybe lidt.

Omdeling af adresseløse forsendelser er noget, alle og enhver har ret til i Danmark. Og markedet for omdeling af reklamer, lokalavisser, menighedsblade og lignende er derfor også karakteriseret af mange distributører, som udfører omdeling i skarp konkurrence med hinanden.

P&T har for tiden en markedsandel på ca. 55 pct. for adresseløse forsendelser, og P&T har ifølge bekendtgørelsen om benyttelsen af postvæsenet og til forskel fra de private distributører, som P&T jo faktisk konkurrerer med på dette område, pligt til at omdele alle de adresseløse forsendelser, der afgives til postbesørgelse. Denne befordringspligt og den begrænsede markedsandel på ca. 55 pct. betyder tilsammen, at P&T kun har en begrænset indflydelse på det samlede marked for omdeling af adresseløse forsendelser.

[Kultur- og kommunikationsministeren]

Når det er sagt, har vi allerede dér fat på, at der er en række grunde til, at regeringen ikke kan støtte det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Det er vor principielle opfattelse, at staten ikke skal fastsætte retningslinjer for, hvad de enkelte borgere kan sende til hinanden. Det er ligeledes regeringens opfattelse, at staten ikke bør gå ind i vurderingen af indholdet af de enkelte forsendelser, og det skyldes regeringens grundlæggende respekt for retten til fri menings- og informationsudveksling i samfundet. Denne frihed omfatter efter regeringens opfattelse også muligheden for at rette henvendelse til alle borgere uden forudgående tilladelse fra en myndighed.

Jeg synes også, det virker ret bureaukratisk, at de typer forsendelser, som borgerne ikke efter forslaget skal kunne frasige sig, skal godkendes ud fra en liste opstillet af Kultur- og Kommunikationsministeriet. En sådan ordning ville ikke kunne håndteres over for andre distributører, som er på markedet og altså har i hvert fald næsten halvdelen.

Desuden vil afgrænsningen af blade med lokalt stof være vanskelig og ikke fast. Der skal jo ikke megen fantasi til at tænke sig, hvordan folk, der vil have reklamer ud, hurtigt kan lave en smule lokalt stof i det, som gør, at det så skal sorteres fra. Det kan omgås, og det vil skabe problemer.

Der næst ligger der i beslutningsforslaget et forslag om en differentieret takstpolitik for P&T's omdeling af adresseløse forsendelser. Også det gør, at vi må anbefale, at beslutningsforslaget afvises. Denne differentierede takst skulle gøre det økonomisk fordelagtigt at benytte genbrugspapir til reklamer m.m., men hvis man gennemførte en sådan differentieret takstfastsættelse, ville den uanset den positive miljøhensigt, der ligger bag forslaget, og som jeg gerne anerkender, få en række u hensigtsmæssige følger. Den ville bl.a. medføre, at P&T's takster for adresseløse forsendelser ikke længere ville være markedsbestemte, og det er de i øjeblikket, hvor vi lever i en konkurrence med de private distributører. Der ville opstå behov for overførsel af økonomiske midler for omdeling af breve til dækning af de udgifter, som den foreslåede ordning i givet fald ville medføre for P&T.

Samtidig med at postvæsenets øvrige kunder derved skulle medvirke til at betale for omde-

ling af reklamer, ville denne ordning, der er foreslået, indebære, at de private distributionsvirksomheder ville blive udsat for konkurrenceforvridning fra statens side, fordi man dér kunstigt sænkede prisen. Det stemmer ikke med regeringens politik, hvor det offentlige i konkurrencesituationerne skal konkurrere på lige vilkår, på markedets vilkår.

Der er også praktiske forhold, som gør forslaget uegnet til gennemførelse. For det første forekommer forslaget om, at P&T for samtlige distributører skal etablere ordninger til indsamling og genbrug af returnerede og overskydende reklamer osv. mig at være uforståeligt og urimeligt, når der henses til, at P&T alene omdeler ca. halvdelen af alle adresseløse forsendelser i Danmark. Skulle forslaget gennemføres, ville det betyde, at P&T skulle afholde udgifterne til ordningen med stigende takster til følge. Der vil komme en belastning af hele systemet lige fra brevkasserne over beforderings- og sorteringsapparatet, som en sådan udstrakt returnering af adresseløse forsendelser ville føre med sig, hvis det skulle ske via P&T, og det ville indebære en risiko for forringet service for postvæsenets øvrige kunder på grund af øget sorteringsarbejde og forlænget sorteringstid for den almindelige post, medmindre der skal tilføres nye ressourcer og derved fordyrende investeringer i et udvidet produktionsapparat i P&T, som naturligvis hele tiden søges tilpasset den mest økonomiske brug af hele apparatet til det, der skal gennemføres.

Når jeg påpeger det og peger på de ulemper, forslaget ville kunne medføre for P&T, er det ikke udtryk for et manglende ønske fra regeringens side om hensyntagen til miljøet, men regeringen finder det mest nærliggende og praktisk at gøre brug af de eksisterende genbrugsordninger. Der findes jo allerede genbrugsordninger i mange kommuner, og fra 1990 er det pålagt kommunerne at iværksætte indsamling af bl.a. adresseløse forsendelser fra private husstande i bebyggelser med over 2.000 husstande. De systemer er til genbrug; jeg synes ikke, man skal gøre postvæsenet til et genbrugsinstitut med de økonomiske konsekvenser, det vil have.

I det hele taget synes jeg, at det, når man interesserer sig for dette problem, er vigtigt først og fremmest at rette interessen mod afsenderne, mod dem, der bruger denne reklameform, og

[Kultur- og kommunikationsministeren]

ikke mod distributørerne, og hvis der skal ske ændringer i den gældende ordning, kan det ikke gøres på det grundlag, der er forslået i beslutningsforslaget.

Dermed har jeg antydnet, at der er så mange problemer knyttet til sagen, at der, hvis man vil drøfte den videre, måtte en nærmere analyse til, før man kunne tage skridt, der både ville opnå formålet og være økonomisk og konkurrencemæssigt forsvarligt.

Jeg vil ikke afvise, at der kan være veje at gå i dette her, men med den sammenblanding af forskellige intentioner, som ligger i dette forslag, og med de konsekvenser, det vil have for P&T's økonomi, mener jeg bestemt ikke, det er vejen.

Jeg har allerede, inden dette forslag kom, bedt en gruppe embedsmænd i P&T gennemgå de eventuelle juridiske konsekvenser af en omlægning af omdelingen af adresseløse forsendelser, og før et resultat af disse analyser foreligger – det vil være til sommer engang – finder jeg det for tidligt at tage endelig stilling til det hovedspørgsmål, beslutningsforslaget rejser. Der er juridiske, praktiske, økonomiske og konkurrencemæssige spørgsmål, som må afklares, før man overhovedet kan tage dette spørgsmål op, og derfor kan regeringen ikke støtte det foreliggende forslag til folketingsbeslutning.

Helge Mortensen (S):

Det er en reel hensigt, SF har med forslaget, som den er beskrevet i bemærkningerne, nemlig at begrænse papirforbruget ved at give dem, der ikke ønsker at modtage de til tider byger af tryksager, der strømmer ind ad folks brevsprækker, mulighed for at undslå sig for at modtage dem. Forslaget løser bare ikke problemet, det flytter det. Og det gør det, fordi man selvfølgelig vil flytte denne distribution af tryksager, hvis postvæsenet ikke gør det, til private virksomheder, som allerede er på området. Derfor må et sådant forslag i hvert fald omfatte alle dem, som uddeler adresseløse forsendelser.

Jeg vil altså fastslå, at så længe det alene drejer sig om Post- og Telegrafvæsenet og ikke andre, er der alene tale om at flytte et problem og måske efterlade postvæsenet som et dårligere postvæsen eller i hvert fald et dyrere postvæsen.

Jeg mener også, at adskillelsen mellem tryksager i al almindelighed og offentlige meddelel-

ser i virkeligheden er vanskelig at foretage. Der er eksempler på, at postbudene, der jo som regel er meget flinke fyre, respekterer det, når der er et skilt, selv om de strengt taget ikke må, men vi har også oplevet, at de bagefter har fået klage over, at der har manglet en enkelt tryksag, som den pågældende alligevel gerne ville have.

Nu er det også svært at skelne imellem offentlige og ikkeoffentlige forsendelser. Er f.eks. en vejviser, som udgives af et privat forlag, men med kommunalt tilskud, en offentlig meddelelse eller en ikkeoffentlig meddelelse? Og hvis der ikke er et kommunalt tilskud til en sådan vejviser, er den så slet ikke en offentlig meddelelse, eller hvad er den?

Derfor er det min opfattelse, at det på baggrund af dette forslag er rigtigt at afvente den embedsmandsundersøgelse, som ministeren har igangsat, da den, som ministeren for et øjeblik siden meddelte her, tager udgangspunkt i at klarlægge de lovgivningsmæssige forhold, som knytter sig til distributionen af de adresseløse forsendelser, hvad enten den foretages af private eller af Post- og Telegrafvæsenet.

Vi har megen sympati for den tanke, der ligger bag forslaget, men vi mener, at også SF må erkende, at dette, at man alene angriber problemet ud fra Post- og Telegrafvæsenet og vil lade en statsinstitution afgøre, hvad der er en kommerciel tryksag, og hvad der er en offentlig tryksag, gør, at der mangler en del i, at forslaget kan realiseres.

Annelise Gotfredsen (KF):

Det er jo nok lidt af et temperamentsspørgsmål eller et spørgsmål om ens humør den pågældende dag, om man synes om disse adresseløse forsendelser. Det hænder da, at jeg betragter dem som en munter hilsen, en information, der ligger dér, og jeg skal ikke nægte, at jeg i mange år har følt det som en kærkommen hjælp til sengeliggende børn, der har klippet påklædningsdukker og biler ud af disse forsendelser og moret sig godt ved det.

Og det er jo heller ikke alle, der synes, at reklamer er interesseløse og kedelige. Men jeg skal da indrømme, at man indimellem synes, det er besværligt med alle disse dynger af papir, som man skal samle op og sortere, især når selvangivelsen ligger øverst.

Men jeg mener trods alt, at denne virksomhed er en af borgernes muligheder for at kon-

[Annelise Gottfredsen]

takte hinanden uden myndighedernes indblanding i indholdet af henvendelsen. Jeg er derfor ikke tiltalt af dette forslag.

Jeg er heller ikke tiltalt af ideen om en særlig liste udarbejdet af ministeriet. Jeg synes, det smager for meget af Big Brother, der skal sidde og beslutte, hvad der nu er det ene, og hvad der er det andet. Jeg synes, ministerens indvendinger er helt fyldestgørende.

Jeg er da også enig i, at der er gode miljømæssige intentioner i forslaget, og det er da helt rimeligt, at ministeren nu vil undersøge og allerede har nedsat et udvalg, der skal undersøge disse ting. Men som forslaget foreligger her, kan vi ikke anbefale det.

Og så kan jeg ikke undlade til sidst at sige, at en naturlig formindskelse af al denne adresseløse post ville komme, såfremt man tillod reklamer i lokal-tv. Det er en tanke, som forslagsstillerne måske kunne overveje.

Helge Sander (V):

Fra Venstres side siger vi principielt nej til dette forslag, som vi har gjort ved tidligere lejligheder, når vi har diskuteret fru Birthe Hansens kæphest. Men ud over det principielle vil jeg også gerne understrege, at jeg synes, det er særdeles problematisk, hvis vi ser på det rent praktiske. Det er problematisk, når vi ser på de konsekvenser, som lovforslaget vil få, og jeg kan ikke rigtig se andet, end at det må fru Birthe Hansen også gøre sig nogle overvejelser om. Kulturministeren gør opmærksom på, at P&T i dag befordrer 55 pct. af disse forsendelser; hvis man ønsker at opsætte disse mærkater, så er det helt klart, at der vil blive flyttet endnu mere over på den private del af befordringen, og det betyder altså mindre indtjening for Post- og Telegrafvæsnet. Hvis man ydermere vil gøre krav om returnering, som også vil blive en belastning på flere måder for P&T, så synes jeg, at man på dette område stiller Postvæsnet meget, meget dårligt.

Som noget nyt – i hvert fald så vidt jeg erindrer fra sidste gang, vi debatterede forslaget – så skulle det nu være en formildende omstændighed, hvis der var redaktionel tekst i publikationerne, og det er jo fuldstændig umuligt at administrere. Det er meget, meget let at få et væld af redaktionel tekst i dag med alle disse informationsmedarbejdere, som er ansat i firmaerne. Og tænk bare på, hvad vi sender ud fra

Christiansborg; deraf kan man helt gratis, kvit og frit, sætte 2 eller 3 eller 10 spalter i, det er slet ikke noget problem, så det krav mener jeg ikke man kommer ret langt med. I det her departement, som fru Birthe Hansen ønsker skal oprettes for at tage stilling til, hvad der må omdeles, og hvad det skal koste, ville man få et helt andet problem, nemlig om det ville være rimeligt, at man tog stilling til kvalitet frem for kvantitet, hvis det redaktionelle stof skulle være afgørende for, hvad der måtte omdeles.

Men jeg tror, vi har noget på vej, som vil hjælpe betydelig mere end alle de gode tanker, som er nedfældet i forslaget, og det er den tv-reklame, som er på vej. Det har vist sig ved en lang række undersøgelser, der er foretaget. Senest har vi set en undersøgelse i 11 europæiske lande omkring tv-reklamer – og den viste, at i 9 af disse lande gik tv-reklame i første række ud over disse adresseløse forsendelser, brevsprækereklame, som det er blevet kaldt i det pågældende papir. Og hvis det bliver tilfældet, når vi jo et stykke ad vejen, men så er det på frivillighedens grundlag, så går det ikke ud over P & T, og derfor synes jeg, det er betydelig mere positivt end det, som vi her igen får serveret.

Så fra Venstres side – desværre, fru Birthe Hansen – et klart nej.

Marianne Jelved (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte hensigten i SF's forslag, nemlig at give den enkelte forbruger mulighed for at frasige sig modtagelsen af disse adresseløse forsendelser eller reklamestryksager. Men måden, som foreslås af SF, tror vi ikke på er realisabel.

Måske er det i virkeligheden uheldigt at fravige det princip, at postvæsnet er pligtigt at uddele forsendelser, der opfylder visse krav, f.eks. nogle mål, og som folk på en eller anden måde har betalt for at få uddelt. Når man tænker over det, kan man godt se, at begrænsning af det princip kan have temmelig voldsomme konsekvenser.

Problemet er så, at mange miljø- og ressourcebevidste mennesker simpelt hen ikke kan forstå og heller ikke kan acceptere, at de skal modtage sådan nogle for dem helt unødvendige forsendelser. Vi kan slukke for radioen og for fjernsynet, men vi kan ikke selv bestemme, hvilken type adresseløse forsendelser vi vil modtage.

[Marianne Jelved]

Jeg kan ikke nære mig for at sige det her: at en af begrundelserne for, at Det Radikale Venstre kan se en fordel i at have reklamer i ætermedierne, er, at vi også tror på, at det er rigtigt, som hr. Helge Sander sagde, at det vil bringe en nedgang i de adresseløse forsendelser.

Genbrugsideen er også fin, men den bør nok ses i sammenhæng med det, der skal ske i kommunerne allerede fra 1990; der er ikke så lang tid til.

Også prisdifferentieringen til fordel for adresseløse forsendelser på papir, der kan genbruges, er i princippet meget god, men den er måske urealisabel. Jeg kan sige, at vi i mit parti har overvejet, om man skal lægge en særlig afgift på glittet papir, som jo skaber specielle miljøproblemer, men vi er ikke kommet til bunds i den problemstilling, og der kan selvfølgelig være problemer, som også gør det vanskeligt.

Jeg skal så til sidst med stor tilfredshed hilse kulturministerens oplysninger om, at der er nedsat et embedsmandsudvalg, som arbejder med det her, for det er altså et problem, som bliver mere og mere omsiggribende, og flere og flere mennesker ønsker ikke at modtage alle disse tryksager.

Arne Melchior (CD):

Dybest set opfatter jeg dette forslag som populistisk, i ordets ikke gode forstand. Det er da rigtigt, at vi alle indimellem hører borgere sige: Er det ikke overflødigt, og hvorfor skal jeg have den ulejlighed at bære tingene fra gulvet i min entré og ned i affaldsbøtten, eller hvor det nu skal hen? Og det kan da også synes overflødigt, og der kan synes noget ressourcospild i det. Sådan udkommer der mange ting, som mange vil synes er overflødige, det er spild af papir, det er spild af arbejdskraft, det er spild af det ene og det andet. Men alternativet vil altid være en flirt med censur, og så må man finde sig i visse ting for ganske at undgå det.

Jeg kan godt forstå, hvis det ophidser ordføreren for forslagstillerne, jeg siger bare, det kan ikke undgå at have en snert af censur, og jeg vil godt sige direkte til kulturministeren: Jeg vil som borger i dette land gerne have mig frabedt, at nogen hindres i at tilsende mig noget, som vedkommende ønsker at tilsende mig. Det vil jeg faktisk ikke finde mig i.

Jeg må finde mig i at modtage anonyme breve med trusler og ting og sager, og de skrottes

selvfølgelig lodret, og jeg sover roligt om natten alligevel. Dem kunne jeg godt tænke mig at være foruden. Så kunne jeg måske finde på at sige, at et brev, som ikke har afsender på bagsiden, skal postvæsenet eller andre, der giver sig af med at sende masseforsendelser, ikke distribueres. Men det går ikke.

Enhver, der vil tilsende mig noget, skal frit have lov til at gøre det, og det gælder også fru Birthe Hansen og alle andre borgere. Alt andet, ethvert forsøg på at begrænse denne frihedsret, kommer ind på ytringsfrihedens gebet. Hvad med valgreklamer forud for et valg? Så vidt jeg har læst forslaget, så undtages de f.eks. ikke. Altså et politisk parti skal ikke kunne tilsende vælgerne materiale, de skal selv købe det i givet fald, f.eks. i form af aviser eller ugeblade. Det må blive konsekvensen af forslaget. Jeg mener, det er en vildmand, som slet ikke er til at overse. Jeg spår dette forslag 17 nye fremsættelser, men ønsker det aldrig nogen vedtagelse i hverken den ene eller den anden form.

Glistrup (FP):

SF's forslag er opdelt i tre punkter. De to sidste har som hovedpræg genbrugsbetragtninger, og det er jo ikke ukendt, at på genbrugsområdet er SF's og Fremskridtspartiets opfattelse diametrale modpoler. Når vi mener det stik modsatte af SF om alt vedrørende genbrug, er det jo heller ikke overraskende, at vi ikke støtter et forslag, som SF fremsætter.

Vi lever i en verden med en overflod af ressourcer på alle områder, der er ingen ressourceknaphed, overhovedet ingen som helst, og derfor er der ikke noget som helst grundlag for for dette Folketing eller andre offentlige organer at bruge en 2-øre – hvis man kan finde en sådan – af skatteydernes penge på genbrugsforanstaltninger. Det kan da komme, hvis vi kommer ind i en krigssituation som i 1943 og 1944, men så længe vi ikke er det, så er genbrug noget, som alle, der administrerer skatteyderpenge, skal holde sig 100 pct. væk fra. Det mener SF ikke, og derfor er vi uenige, og derfor stemmer vi nej til de to dele.

Punkt 1 i forslaget er jo det, der har givet anledning til mest omtale her i dag, og det er i og for sig så typisk for Folketinget. Mens jeg ved sidste forslags behandling jamrede over og ynkede mig selv for at stå over for den væmmelige SK-akse, som kom med disse væmmelige og

[Gillstrup]

dårlige argumenter, så må jeg denne gang sige, at de saglige argumenter, der er fremkommet fra SK-aksen, kan jeg fuldt ud endossere; jeg skal derfor ikke gentage dem, men skal blot gøre dem til mine. Jeg vil altså kun med lidt løse betragtninger supplere det, som De Konservative og deres kampfæller i Socialdemokratiet sagde, idet der var nogle ting, som de ikke nåede at få sagt.

En af de ting, vi lægger stor vægt på i Fremskridtspartiet, er, at det er umådelig vigtigt, at danske erhvervsvirksomheder får de bedst mulige konkurrencevilkår; derfor skal de kunne oplyse om, at de sælger deres wc-papir 5 øre billigere end supermarkedet eller Irma-butikken, og derfor skal de kunne komme ud og fortælle det. Og skal man have de bedst mulige konkurrencevilkår, så skal man ud til en bred modtagerkreds.

Det kan ikke nytte noget, at man render rundt ude i Albertslund, eller hvor det er, og der er 42 steder for hver opgang, hvor de har denne SF-mærkat »Ned med atomvåben« og »Ned med adresseløse forsendelser«, og hvad der nu ellers står, på døren, og så kan man ikke komme til at putte det ind, for så kan man ikke fungere, når man skal ud og give tilbudene.

Vi ved jo alle sammen, at med den indoktrinering, som ligger bag fru Birthe Hansens forslag – denne Forbrugerrådsindoktrinering, som jo præger alle medierne, at det er moderigtigt og fodformet at sige nej til at modtage den slags reklametryksager – så er der mange, der ikke vil turde andet end at sætte denne VS-mærkat, eller hvad der nu er tale om, uden på deres dør og derfor ikke vil modtage tingene. Dette til trods for at langt de fleste mennesker jo er himmelhenrykte over, at posten ikke er gået deres dør forbi og der ligger fem ting, når de kommer hjem, som de dog kan få lov til at kigge lidt i og eventuelt bære hen til papirkurven eller kakkellovnen, hvad man nu har. Det må man jo så også gøre.

Det er én ting. En anden ting er, at det her går på adresseløse forsendelser, men for store bedrifter er det jo meget let i de dertil indrettede bureauer at købe adresser og få edb-maskiner, eller hvad man nu har af djævelskab, til at skrive adresser på, og derfor er det så ganske klart et forslag med social slagside.

Hvis man først laver sådan et forslag, er det jo givet, at man også skal give bøder til dem,

der overtræder loven. Som jeg læser lovforslaget – og jeg har forsøgt at læse det minutløst – går det også på, at private skal respektere en sådan besked sat op på døren. Det kan man kun pålægge private, hvis man giver bøder for overtrædelse. Jeg vil altså la hr. Arne Melchior meget have mig frabedt, hvis jeg snakker med naboens unger om at dele nogle af mine valgbrochurer ud og de eventuelt får en biografbillet, at de så skal straffes bagefter, fordi de er kommet til at putte det ind igennem fru Birthe Hansens brevsprække og hun ikke kan lide at se, hvorfor hun skal stemme på liste Z. Derefter skal man så finde ud af, om disse børn, der har rendt rundt, er under eller over den kriminelle lavalder. Vi kan virkelig få brug for en yderligere bevilling til politiet, men det vil fru Birthe Hansen måske også støtte. Så vil jeg gerne stemme med hende ved denne lejlighed. Men altså, jeg tror nok, pengene kan bruges til noget mere fornuftigt.

I det hele taget havde hr. Arne Melchior jo så evig ret i, at i hvert tilfælde politiske partier skal have fri ret til når som helst at give deres budskab til alle, og når politiske partier har ret til det, skal andre også have det.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Der er ingen tvivl om, at SF har rørt ved et problem, som for mange mennesker er et problem, og det er min erfaring, at det strækker sig bredt over forskellige befolkningsgrupper. Men den måde, som man vil løse det på, kan Kristeligt Folkeparti ikke goutere.

Vi synes, det er udmærket – for det vidner jo også om, at der er noget i forslaget, som skal undersøges – at ministeren er villig til at undersøge forholdene og se, hvad der eventuelt kan gøres på det område. Det er jo også tegn på, at vi alligevel til trods for det, man måske kan have imod det, tager det alvorligt.

Jeg møder i hvert fald adskillige, ikke mindst yngre mennesker, som absolut hverken er SF'ere eller VS'ere, som også er imod at få de ting. Men vi mener ikke, at man kan løse det på den måde, som man fremlægger det her. Hvordan skal man f.eks. skelne med hensyn til, om det er lokalt stof? Der vil være mange, mange måder at omgå det på. Derfor er det simpelt hen nødvendigt, hvis vi skal tage forslaget alvorligt, at der så virkelig ligger en undersøgelse og noget reelt til grund, for at vi kan se, hvordan vi skal tackle de ting.

[Inger Stilling Pedersen]

Noget andet, som jeg synes er besværligt, er alle de ting, som ikke kommer ind gennem brevsprækken, og som hænger udvendigt og fortæller, at der ikke er nogen hjemme, måske i 1, 2 eller 3 dage. Hvis postvæsenet putter det ind, bliver det da puttet ind og havner på gulvet, men meget af det, der omdeles privat, bliver jo ikke puttet rigtigt ind. Jeg har i hvert fald adskillige gange måttet ringe til reklameaviser og sige, at jeg godt vil have avisen, men at jeg gerne vil have, den kommer ind, og at den ikke sidder udvendigt i døren.

Og så kan man jo se forskelligt på ressourcer og genbrug. Kristeligt Folkeparti går meget ind for, at vi genbruger de ting, vi kan, og sparer på ressourcerne, og vi kan jo se, om vi kan gøre noget på denne måde. Men jeg vil da også sige, at fremtiden måske vil løse mange af disse problemer.

Men jeg forventer, at vi får lejlighed til at se på det i udvalget, og jeg venter i hvert fald spændt på fra kulturministeren at få at vide, hvad der kommer ud af den undersøgelse, der sættes i værk.

Jørgen Tved (FK):

I Fremskridtspartiet har man meget uhyggelige standpunkter, og nu har vi så fået oplyst, at de også optræder som børnelokkere; det er dog et besynderligt parti.

Når det er sagt, så skal jeg gerne medgive forslagsstillerne, at vi har meget stor sympati for tanken om, at man skal have lov at bede sig fri for at få reklamer ind ad sin dør. Jeg havde nær sagt, det bør vel være på samme måde, som man ellers opfatter privatlivets ukrænkelighed, at hvis der er noget, man ikke ønsker at få ind, skal man naturligvis have lov til at bede sig fritaget.

Men der ligger måske i den tekniske måde, som forslaget er udformet på, nogle andre problemer. Det er vel ikke rimeligt, at man skal sige til postbudet: Nu skal du først slæbe reklamerne frem, og så skal du bagefter slæbe dem hjem igen. Det er ligesom en dobbelt tomgang. Det kan ikke være rimeligt, at problemet skal løses på den måde. Rent praktisk kunne man klare det ved både en mærkat på døren og måske en meddelelse til postkontoret om, at man altså ikke ønsker at modtage disse adresseløse forsendelser. Måske kunne det klares på en sådan måde.

Med hensyn til de andre ting om genbrug, som ligger i forslaget, er vi meget positive, og vi havde ikke noget imod, at det papir, som i særlig grad er ødelagt, så det ikke kan indgå i den normale genbrugsproces, fik en ekstra skat eller afgift. Det synes vi lyder meget sympatisk, for der er ingen grund til at ødelægge flere ressourcer end højst nødvendigt. Modsat hr. Glistrup har vi den opfattelse, at vi har nogle forpligtelser over for de ressourcer, der er til rådighed. Kan man spare nogle skove ved at lægge en afgift på nogle tryksager, eller kan man på anden måde benytte sig af genbrug, finder vi det godt.

Jeg kunne f.eks. sige til hr. Glistrup, at Det Danske Stålvalseværk i Frederiksværk er en stor genbrugsvirksomhed, som gør meget nyttigt for, at vi ikke drukner i skrot og gamle biler. Her kan man producere nogle nye ting af de gamle biler. Genbrugsvirksomhed er på mange måder meget fornuftig og meget nyttig.

Vi er altså positivt indstillet over for de intentioner, der ligger i forslaget, og vi vil tro, at vi under udvalgsbehandlingen kunne finde frem til nogle tekniske muligheder at klare det på, så alle led i processen blev tilfredsstillet.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hr. Jørgen Tved forstår mig ikke, men nu skal jeg forsøge, om jeg kan få ham til det.

Vi har intet imod genbrug. Man må lave alt det genbrug, man vil på Stålvalseværket og alle andre steder, men man skal bare selv betale for det. Vi har noget imod, at man bruger skatteyderpenge, og at man bruger lovgivningsforanstaltninger til at fremme genbrug. Det er dér, vi siger, man ikke skal lave genbrug. Man skal kun lave genbrug, hvor genbrug er privatøkonomisk rentabelt, og det afgøres på det frie marked. Og kan Stålvalseværket klare sig på det frie marked med deres genbrug, er det glimrende.

Der er skam ikke noget resourcespild i det, som vi siger, for alt i denne verden – lige bortset fra det, der ryger ud med disse raketter, der flyver til Jupiter – bliver genbrugt. Når man optager olie nede fra Nordsøens bund, så er det genbrug af noget træ, som måske er 3 mia. år gammelt, eller hvor gammelt det nu er dernede. På den måde vil alt på et eller andet tidspunkt blive genbrugt.

[Glistrup]

Det, man kalder for genbrugspolitik, er ikke at lave mere genbrug, men det er at lave forceret genbrug og gennemtvunge genbrug på et tidspunkt, hvor det ikke er økonomisk rentabelt. Vi skal ikke ødsle med ressourcerne, og de mennesker, der som hr. Jørgen Tved går ind for genbrug i den forstand, som vi bruger ordet herinde, hvor vi fremskynder det unaturligt og kunstigt med statstilskud, er i virkeligheden dem, der spiller ressourcer. De vil bruge af tingene på et tidspunkt, hvor det ikke er rationelt at bruge af dem, men man må vente, indtil tidens fylde kommer og der bliver brug for at genbruge tingene. Om der så går 3 mia. år, eller der går 3 minutter, det må afgøres for hver enkelt ting. Sådan er den ressourcebevidste anti-genbrugspolitik, men det kan hr. Jørgen Tved åbenbart ikke forstå.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Jeg erkender, at jeg har meget svært ved at forstå den filosofi, som Fremskridtspartiet bygger også sin såkaldte genbrugspolitik på. Det erkender jeg meget gerne, og så håber jeg, at heller ikke ret mange andre mennesker kan forstå, jeg havde nær sagt logikken i det, Fremskridtspartiet lægger frem.

Når det er sagt, vil jeg fastholde, at en fornuftig genbrugspolitik, som ligger i dette forslag, må være noget, som man skal støtte. Jeg er ikke bange for af og til at betale for, at man rydder op. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at vide, hvad hr. Glistrup havde forestillet sig med disse kolossale bjerge af papir, vi kunne have her og andre steder, hvis ikke man brugte noget af det igen. Jeg synes, det er ganske fornuftigt, og det kan man godt betale for, og så kan man godt spare på nogle af de ressourcer.

Endelig vil jeg godt sige, at næsten alt det sludder, jeg hører fra Fremskridtspartiet fra denne talerstol, er spild af ressourcer.

Birthe Hansen (SF):

Jeg kan jo ikke starte med at sige tak til ministeren. Egentlig tror jeg, at ministeren har forstået ideen bag forslaget, som i hvert tilfælde Fælles Kurs og De Radikale har forstået, nemlig at det er det enkelte menneske, det drejer sig om; men jeg vil godt vende tilbage til det om lidt.

Og så vil jeg godt sige til ministeren, at når jeg tror, ministeren har forstået det, så er det, fordi jeg egentlig synes, ministeren gjorde alt, hvad han overhovedet kunne, for at gøre den eventuelle løsning i den anden del af forslaget utrolig indviklet – der var juridiske, der var økonomiske, der var praktiske, ja, jeg kan ikke mere huske alle de besværligheder, der var forbundet med at finde en løsning på det. Det oprindelige i forslaget, det, som står allerførst som punkt nr. 1, nemlig det enkelte menneskes ret til at frasige sig at skulle modtage disse forsendelser, gik ministeren egentlig let og elegant hen over, og det er faktisk det, der er det primære i forslaget.

Og jeg vil så godt sige noget til de andre ordførere – undtagen ordføreren for De Radikale og Fælles Kurs, som helt ud har forstået, hvad meningen er med det. Nogle af de andre ordførere har totalt misforstået forslaget. Det kan godt være, de har godt det. Det kan godt være, at både hr. Arne Melchior, hr. Helge Sander og hr. Helge Mortensen fra Socialdemokratiet har læst forslaget, men så har de ikke forstået et kuk af det.

Det er ikke et forbudsforslag. Det er ikke noget med censur, noget om at folk ikke må modtage adresseløse forsendelser. De må for vores skyld modtage lige så mange, de vil, bare de mennesker, der ikke ønsker at få disse adresseløse forsendelser, må blive friholdt. Det er det, der er det primære.

Når vi ikke har taget de private omdelere med i forslaget, er det jo, fordi det kun er P&T, der skal aflevere de adresseløse forsendelser, det skal privatforetagender ikke. De kan meget vel respektere en seddel sat på ens dør om, at man ikke ønsker reklamer, men det er da logisk, at de ikke respekterer det, når de ved, at konkurrenten, som vi jo hører P&T er, skal aflevere det. Det kunne godt være, at det, i det øjeblik P&T ikke mere skulle aflevere, også ville smitte af på de privates respekt for det enkelte menneskes ret til selvbestemmelse.

Ministeren snakkede meget fint om, at man respekterede en liberal tankegang, og at det enkelte menneske skulle have lov at meddele sig til andre. Det synes jeg også er meget fint, men så forstår jeg ikke, at ministeren ikke også respekterer det enkelte menneskes ret til at sige: Jeg vil ikke pådattes noget, jeg ikke har bedt om, jeg vil ikke næsten daglig have det ind gen-

[Birthe Hansen]

nem min brevsprække, for det er mig, der skal have besværet med at bringe det videre.

Det er da rigtig nok, at der foregår noget, der på et eller andet tidspunkt engang i 1990 skal gøre det muligt, at man kan opsamle alle disse adresseløse forsendelser, men jeg kan altså også godt forudse problemerne, hvis man i de kommende to år skal samle dem alle i en eller anden plastiksæk, for engang i 1990 at kunne aflevere dem et eller andet sted. Ja, men skal vi da druknes i dem, de af os, der ikke ønsker dem? Der er sandelig ikke tale om respekt for det enkelte menneske!

Som sagt er der nogle, der totalt har misforstået forslaget. Hr. Arne Melchior snakkede endda om censur fra Socialistisk Folkepartis side. Det er der ikke tale om. Ethvert menneske har da også ret til at sige nej til et abonnement på et eller andet dagblad, til trods for at man gentagne gange, måske netop via ikke adresseløse, men forsendelser med adresse på bliver opfordret til at holde Information, Politiken, Berlingeren og diverse andre dagblade. Er det censur, at man vælger at sige nej tak?

Det er da heller ikke censur, at man også får lov at vælge og sige nej tak til et eller andet glitterværk om, at flæskestegen koster så og så meget. Hvis så disse glitterværksreklamer indeholdt kontante og reelle oplysninger om varens indhold, men det gør de jo aldrig; det er kun et spørgsmål om at få stukket blå i øjnene på folk om, at netop dette er det bedste indkøb. Det er kun det, det drejer sig om.

Så vil jeg da godt give hr. Helge Sander og fru Annelise Gotfredsen ret i det argument, som jeg selvfølgelig godt kan se til dels kan være rigtigt, men det forandrer altså ikke den holdning, vi har om, at vi ikke ønsker reklamer i TV. Der er nok noget rigtigt i, at det måske var en af vejene, man kunne slippe fri for de adresseløse forsendelser på, men jeg synes ikke, det er den rigtige måde. Jeg synes, vi kan gøre det meget mere enkelt ved, at folk får lov til at sige: Jeg vil ikke have disse forsendelser, og at den ret bliver respekteret.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Allerførst vil jeg sige, at jeg synes, fru Birthe Hansen på elegant måde forstår at vende det hele 180 grader rundt, således at det pludselig bliver det modsatte af censur. Jeg ved godt, det

handler om retten til at sige fra i modtagelsesfasen, men fru Birthe Hansen må da erkende, at der i hvert fald er lidt censur i foretagendet. Der skal foretages en vurdering af, hvorvidt man kan få det eller ej, og man skriver selv i bemærkningerne til forslaget, at der skal foregå en godkendelse, så helt fri for censur er det nu ikke. Jeg synes, det er skrappt at sige, at vi totalt har misforstået det. Hvis vi havde gjort det, vil jeg sige, vi skulle have haft det at vide de to-tre tidligere gange, hvor vi har behandlet forslaget.

Men lad mig sige noget helt andet, nemlig at fru Birthe Hansen kan tage det ganske roligt, for jeg tror ikke, at fru Birthe Hansens og andres vælgere er så optaget af det som visse politikere herinde. Hvis det var tilfældet, var det nemlig ikke noget problem. Når der bliver ømdelt så mange glitrende adresseløse forsendelser og brevsprækkereklamer, er det selvfølgelig, fordi det er en god forretning, og fordi det bliver brugt af forbrugerne. Og hvem er forbrugerne? Det er vores vælgere, vores alle sammens vælgere, og jeg nægter at tro på, at det bare er SF's vælgere, som tager imod de tilbud, der kommer ind ad døren.

Nej, fru Birthe Hansen. Det bliver brugt i stor, stor udstrækning. Og gjorde det ikke det, så var det slet ikke noget problem, heller ikke for fru Birthe Hansen, for så blev der ikke fordelt nogen af disse adresseløse forsendelser.

Birthe Hansen (SF):

Hvis det var så lille en ting, som hr. Helge Sander vil gøre det til, nemlig at det bare var SF's vælgere, det drejede sig om, men det er det ikke. Det er ikke det, det drejer sig om. Hvis det ingen indflydelse har, jamen så kan den lille del af befolkningen, som ikke ønsker at modtage dem, jo ikke få så stor indflydelse på forbruget. Så det gjorde egentlig ikke noget, at man respekterede de mennesker.

Jeg tror overhovedet ikke, at det specielt er SF's vælgere, der ønsker at frabede sig det. Jeg tror, det er et bredt udsnit af befolkningen. Jeg ved ikke, hvor mange det er, men det er ikke så mange, som hr. Helge Sander tror. Han tror åbenbart, det er hele befolkningen, der ikke vil have dem.

Kultur- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Jeg skal afslutningsvis sige, at jeg synes, fru

[Kultur- og kommunikationsministeren]

Birthe Hansen har misforstået mig lidt. Den del, fru Birthe Hansen synes jeg havde gjort kompliceret, nemlig den sidste del om genbrug, synes jeg var meget enkel. Det, jeg sagde og argumenterede for, var, at hvis man vil løse genbrugsproblemet på dette område, så er det ikke postvæsenet, man skal bruge til det. Så skal man bruge andre genbrugsordninger, også dem, der nu er under udvikling. Det var det, jeg sagde, og så argumenterede jeg for, hvorfor postvæsenet var en dårlig løsning på det af økonomiske, takstmæssige og andre grunde.

Nej, det komplicerede ligger faktisk i den første del, nemlig spørgsmålet om at kunne frsige sig disse adresseløse forsendelser, om det overhovedet kan lade sig gøre, hvilke komplikationer der er forbundet med det. Det er jo også ting, som Forbrugerombudsmanden har været inddraget i. Jeg har ønsket at få udredt alle de problemer, der er, for det er ikke så enkelt, som det umiddelbart kan se ud til.

Jeg kan da godt sige, også til den videre oplysning, at det ikke alene er P&T, der arbejder med disse ting. Der er også repræsentation for Justitsministeriet og for Statsministeriet, og vi har også bedt branchen om at være med, sådan at vi kan få en ordentlig oversigt over, hvad det er for problemer, vi i virkeligheden står med på dette område, hvis man overhovedet vil gå den vej, som fru Birthe Hansen tænker på.

Glistrup (FP):

SF's ordfører var henrivende ulogisk både i det store og i det små.

Når vi tager det store, så var det for hende, at det enkelte menneske skal have frihed til ikke at blive angrebet af alle disse papirting, der vælter ind over det. Jamen så må det enkelte menneske melde sig ud af samfundet, så må det enkelte menneske flytte ned til en sydhavsø, hvor det kan være alene, eller springe ud fra Rundetårn eller noget andet.

Når man lever i et samfund, er man inde i en solidaritet – bevares, det er måske et svært begreb at forstå for fru Birthe Hansen – og dér må man altså finde sig i at ruste sig med en vis robusthed. Man må finde sig i kommunikation fra andre mennesker, fordi det er så lidt og så ringe en ulejlighed, at man har disse 12–14–17 reklametryksager liggende på sin dørmatte, sammenlignet med, at fru Birthe Hansen vil afskære de mennesker fra at komme i forbindelse

med folk ved at udbringe tingene adresseløst. Det er så vigtigt for samfundet, at man kan udbringe tingene adresseløst, for det er afgørende for hele erhvervslivets funktion.

Enhver, der vil leve som en samfundsborger i dette samfund, kan ikke melde sig ud ved at sige: Jeg vil ikke have adresseløse forsendelser. Den nærtagenhed, overfølsomhed, er afskyelig. Det var det store.

Når vi så går til det små, siger fru Birthe Hansen: Jamen private kan jo lade være med at putte det ind. Jamen det vil private da ikke, og fru Birthe Hansens forslag går jo også på private. Uanset om der er disse fjollede mærkater, så putter jeg i hvert tilfælde, når jeg bringer ting ud, dem med glæde ind gennem brevsprækken hos de mennesker, der frabeder sig det. De får en ekstra gang, når jeg render rundt og deler materiale ud, for jeg synes, det er så afskyelig en holdning.

Så siger man, at vi drukner i papir. Vel drukner vi ej i papir, fordi vi også får disse ting bragt ud. Der er så meget papir i det danske samfund, og man skal endda ifølge fru Birthe Hansen finde sig i, hvad stat og kommune sender ud. Om man får den smule ekstra papir, der ligger i lidt tilbudsaviser og lign., er ikke noget, der kan være en alvorlig gene for nogen.

Så siger fru Birthe Hansen, at man skal kunne sig nej til at få Politiken og Information osv. Det kommer da virkelig an på, hvad det er, man skal sige nej til. Man skal selvfølgelig kun sige nej til, at man ikke vil betale for det. Men hvis der er en, der vil sende mig 50 abonnementer daglig på Land og Folk eller Minavisen, eller hvad det hedder, så er de da hjertelig velkomne til at oversvømme mig med 50 eksemplarer hver evig eneste dag. Det skal fru Birthe Hansen også affinde sig med, hvis der er nogen, der vil tegne abonnement for hende på bladet Fremskridt. Det koster 200 kroner på årsbasis, kan jeg fortælle, og hvis der er nogen, der indbetaler 10.000 kr. til, at det skal sendes i 50 eksemplarer året igennem til fru Birthe Hansen, så bliver det sendt til hende, uanset hvor meget hun end frabeder sig det.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg ville nu så gerne have at vide af hr. Glistrup, eller hvem der ellers kan forklare mig det, hvilken forskel der er mellem, at jeg går

[Ingerlise Koefoed]

hen og lukker for tv, når de velsignede reklamer, som skal gavne erhvervslivet, engang kommer, og at jeg siger: Nej tak, jeg bryder mig ikke om at få de reklamer ind ad min dør. Hvad er egentlig forskellen? Bortset fra, at det kan være sværere at administrere det ene end det andet, hvad er så forskellen? Og hvorfor skal jeg være mere solidarisk med erhvervslivet, når de putter tingene ind ad min brevsprække, end når de bringer reklamer i tv, som jeg personlig ikke har ønsket, men som måske mange i befolkningen ønsker, og som jeg så lukker for?

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det skal jeg forklare fru Ingerlise Koefoed. Det er desværre ikke muligt at forbyde folk at have afbrydere på deres tv- og radioapparater. Det er en ret, de har, det må vi affinde os med.

Det kan selvfølgelig være praktisk, for det med at have tingene kørende og kværne hele dagen, når man skal til at lave noget, er noget helt andet, end når man finder noget på sin gulvmåtte, når man kommer hjem. Det er en vidt forskellig ting fra, om en radio står åben.

Men netop fordi vi kan lukke for radio og tv, er det ekstra vigtigt, at man kan komme ud med sine tilbud om, at man har alle tiders smukke toilettejpapir til 2 kr. og 27 øre rullen, ved at smide det ind gennem folks brevsprækker. Og vil folk ikke have det, så kan de forlade bageriet og emigrere fra Danmark.

Birthe Hansen (SF):

Jeg skal lige sige til ministeren, at jeg tror egentlig, jeg glemte noget, for jeg tror også, ministeren i første omgang efterlyste, at det måske var meget godt, at der var nedsat et udvalg, men det havde også været meget godt, om vi selv var kommet med et lidt andet forslag.

Jeg glemte at erindre om – hr. Helge Sander var inde på det – at vi fremsatte for nogle år siden forslag om noget, der hed en returmærkat. Jeg vil godt sige til hr. Helge Sander, at det ikke har noget som helst med dette forslag at gøre. Når hr. Helge Sander står og siger, at det her er en gentagelse af noget, vi har haft mange gange før, så er det ikke korrekt. Emnet som sådan, det enkelte menneskes ret til at friholde sig for det, er det samme, men de to forslag har ikke noget med hinanden at gøre.

Returmærkatet fandt man også var helt umulig at administrere. Det synes jeg egentlig var det allerenkleste: Vedkommende, der havde bestilt reklamen, var forpligtet til at sætte en mærkat på, der var betalt, således at folk direkte kunne droppe det i postkassen, og udgiften ved at bringe det tilbage til producenten var producentens. Det var der ikke flertal for.

Siden da har vi – i hvert fald har jeg, det er muligt, at man ikke har det i andre partier – modtaget breve og set læserbreve i avisen, der går på, at folk virkelig føler, at det her er papirløseri, det er ressourcspild. Og så kan vi være – det er jeg – totalt uenige med hr. Glistrup, der siger: Jo mere spild, jo bedre; det er ikke ressourcspild, vi har nok at tage af. Det har vi også til et vist tidspunkt, hr. Glistrup, men så har vi nok ikke mere. Det ressourcspild er der altså mange mennesker der er irriteret over. De skal tage det ud af deres brevkasse eller op fra gulvet og bære det direkte ud i skraldespanden.

Jeg vil godt sige til hr. Glistrup, at jeg ikke rigtig kan se, at producenten opnår noget som helst med sit alle tiders tilbud, så og så mange ruller til så og så få kroner, når man tager det og smider det direkte i skraldespanden. Det må da være mere væsentligt for producenten, at de mennesker, der ønsker at få disse forsendelser, får dem, og at de få, som gerne vil friholdes, bliver det.

Jeg kan stadig væk ikke se, at det skulle være så besværligt at administrere for P&T. Nu har jeg ikke gjort mig helt bekendt med P&T's forhold, men så vidt jeg ved, kan man for hvert distrikt oprette nogle adresselister. Dem går jeg ud fra man har i forvejen. Der kunne man nok sætte et eller andet sort/rødt/grønt mærke, farven er ligegyldig, som markerede, at den husstand ikke ønsker at få en adresseløs forsendelse. Jeg kan stadig væk ikke forstå, at det er så indviklet.

Det kan da godt være, at det er noget med, at man mister markedsandele, men hvis man ikke mener, at det her vil dække de private, jamen så skal vi gerne lave et ekstra forslag. Når P&T har gennemført, at de ikke mere pådutter folk adresseløse forsendelser, så kan vi vel også blive enige om at vedtage forslaget, sådan at heller ingen private gør det fremover.

Formanden:

Hr. Glistrup har brug for yderligere en kort bemærkning, forstår jeg.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Som allerede fru Annelise Gotfredsen var inde på i sin ordførertale, er menneskesindet noget mere kompliceret end det enkle robotmenneske, fru Birthe Hansen opererer ud fra. De mennesker, der sætter en plakat op med: Vi er moderigtige, vi vil ikke have noget, kan meget vel være Dr. Jekyll og fortsætte i Mr. Hyde-sporret, når de ser et eller andet virkelig fristende ligge dernede i fire farver, og på vejen, når de bærer det ud til skraldebøtten, læser de skam, hvad der er tale om.

Så er der fru Birthe Hansens gentagelser om ressourcspild. Jamen det forekommer overhovedet ikke med undtagelse af det, jeg nævnte: De få ting, der er oppe i de raketter, der flyver omkring Saturn. Alle ressourcer bliver genbrugt. Der bliver intet ressourcspild under nogen omstændigheder nogen som helst steder, så længe det holder sig her på jordkloden. Derfor er det det skinbarlige vrøvl – undskyld udtrykket – at tale om, at der er ressourcspild ved, at man lever i smid-væk-samfundet. Alt bliver samlet op og brugt på et eller andet tidspunkt, måske efter kortere tid, måske efter længere tid, alt efter hvad det drejer sig om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsorden.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget om Offentlige Arbejder (10/2 88):

Udtræder: Margrete Auken (SF)

Ny stedf.: Leif Hermann (SF)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 12. februar 1988, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 16.42
